dosar nr.2-17014065-05-2a-17012022 Judecătoria Cahul, judecător D.Bosîi

D E C I Z I E

10 noiembrie 2023 mun.Cahul

Colegiul judiciar al Curţii de Apel Cahul
în componenţa:
preşedintele şedinţei de judecată, judecătorul Vitalie Movilă
judecătorii Natalia Bondarenco, Serghei Pilipenco
grefierul Anastasia Uzun
cu participarea: apelantei Daniela Spinei și reprezentantului apelantei - avocat Ruslan Cimpoi; interpretului Liudmila Moldovanu;

a judecat în şedinţă publică, în ordine de apel, cauza civilă la acțiunea reclamantei Spinei Daniela împotriva pârâților IMSP ”Spitalul Raional Cahul” și Ministerul Sănătății, privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin vătămarea sănătății ca urmare a bolii profesionale, la apelul declarat de pârâtul IMSP ”Spitalul Raional Cahul” și apelul incident declarat de avocatul Cimpoi Ruslan în interesele reclamantei Spinei Daniela împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul sediul central din 23 septembrie 2020 -

C O N S T A T Ă :

1. La 29 martie 2017 reclamanta Spinei Daniela prin intermediul avocatului Cimpoi Ruslan a depus la Judecătoria Cahul cerere de chemare în judecată împotriva Instituției Medico-Sanitare Publice ”Spitalul Raional Cahul” (în continuare IMSP Spitalul Raional Cahul) și Ministerul Sănătății, prin care pretinde:

1. repararea prejudiciului material cauzat angajatei în rezultatul provocării bolii profesionale și încasarea în mod solidar de la Instituția Medico-Sanitare Publică ”Spitalul Raional Cahul” și Ministerul Sănătății în beneficiul lui Spinei Daniela a sumelor:

- 2.409,4 lei echivalentul despăgubirii egală cu partea din salariu pe care l-ar fi primit angajata dacă nu survenea boala profesională, adică echivalentul a ***** din salariul pentru funcția de ***** din secția ***** a IMSP „Spitalul Raional Cahul”, începând cu 07 decembrie 2000 până la 06 decembrie 2001;
- 76.971,24 lei, echivalentul despăgubirii egale cu partea din salariu pe care l-ar fi primit angajata dacă nu survenea boala profesională, adică echivalentul a ***** din salariul pentru funcția de ***** din secția ***** a IMSP „Spitalul Raional Cahul”, începând cu 07 decembrie 2001 până la 20 octombrie 2014;
- 25.358,43 lei echivalentul despăgubirii egale cu partea din salariu pe care l-ar fi primit angajata dacă nu survenea boala profesională, adică echivalentul a ***** din salariul pentru funcția de ***** din secția ***** a IMSP „Spitalul Raional Cahul”, începând cu 20 octombrie 2014 până la 20 martie 2017;

2. repararea prejudiciului material cauzat angajatei în rezultatul provocării bolii profesionale și încasarea în mod solidar de la Instituția Medico-Sanitare Publică ”Spitalul Raional Cahul” și Ministerul Sănătății în beneficiul lui Spinei Daniela a unei rente

viagere echivalentă părții din salariu pe care l-ar fi primit angajata dacă nu survenea boala profesională, adică echivalentul a ***** din salariul pentru funcția de ***** din secția ***** a IMSP „Spitalul Raional Cahul”, începând cu 21 martie 2017 până la schimbarea situației reclamantei Spinei Daniela;

3. repararea prejudiciului moral cauzat angajatei în rezultatul provocării bolii profesionale și încasarea în mod solidar de la Instituția Medico-Sanitare Publică ”Spitalul Raional Cahul” și Ministerul Sănătății în beneficiul lui Spinei Daniela a unei despăgubiri morale în sumă de 50.000 lei, și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 27 iulie 2020 reclamanta Spinei Daniela prin intermediul avocatului Cimpoi Ruslan a depus cerere de concretizare a pretențiilor despăgubirilor materiale (f.d.156 vol.II), solicitând:

1. repararea prejudiciului material cauzat angajatei în rezultatul provocării bolii profesionale sub forma încasării în mod solidar de a angajatorul IMSP SR Cahul și Ministerul Sănătății în beneficiul lui Spinei Daniela a sumei de 69.792 lei, echivalentul despăgubirii egale cu partea din salariu pe care l-ar fi primit angajata dacă nu survenea boala profesională, adică echivalentul a ***** din salariu pe care l-ar fi primit ***** angajată în cadrul secției ***** a IMSP SR Cahul, începând cu 20.03.2017 până la 01.08.2020;

2. repararea prejudiciului material cauzat angajatei în rezultatul provocării bolii profesionale sub forma încasării în mod solidar de a angajatorul IMSP SR Cahul și Ministerul Sănătății în beneficiul lui Spinei Daniela a unei rente viagere echivalente părții din salariu pe care l-ar fi primit angajata dacă nu survenea boala profesională, adică echivalentul a ***** din salariu pe care l-ar fi primit ***** angajată în cadrul secției ***** a IMSP SR Cahul, începând cu 21.03.2017 pînă la moartea reclamantei Spinei Daniela.

În motivarea pretențiilor reclamanta a invocat în cerere, că în perioada 17 iunie 1997 – 07 decembrie 2000 a fost angajată în cadrul Spitalului Central Raional Cahul, actualmente Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul raional Cahul”, în secția *****, în calitate de *****. În perioada îndeplinirii obligațiilor de muncă s-a îmbolnăvit de *****, fapt care a determinat diminuarea capacității sale de muncă cu *****, respectiv procentul capacității de muncă rămas a constituit *****, la situația din 06 decembrie 2000. Cele invocate le confirmă prin concluzia comisiei prof-patologică din 16 august 2000, în cumul cu concluzia Consiliului Republican *****ic de expertiză medicală a vitalității din 06 decembrie 2000.

La situația din 20 decembrie 2001, potrivit certificatului nr.EM 039263 eliberat de CNAS, subsemnata Spinei Daniela a fost supusă expertizei medicale repetate, fiind stabilit că capacitatea de muncă a reclamantei a fost diminuată cu *****, respectiv, procentul păstrat al capacității de muncă a constituit *****. La situația din 01 octombrie 2014, potrivit certificatului nr.CN 151608 eliberat de Consiliul CSDDCM nr.2 FPY la 22.10.2014 și actelor suplimentare subsecvente, reclamanta Spinei Daniela a fost supusă

unei expertize medicale repetate, fiind stabilit că capacitatea de muncă a fost diminuată cu *****, respectiv procentul păstrat al capacității de muncă constituie *****.

În vederea soluționării amiabile a litigiului, la 02 decembrie 2014 reclamanta a înaintat Spitalului Raional Cahul o cerere, prin care a solicitat calcularea și achitarea unei despăgubiri lunare echivalentă cu procentul pierderii capacității de muncă, ținând cont că la situația din 06.12.2000, în rezultatul provocării bolii profesionale, reclamanta a pierdut ***** din capacitatea de muncă. Spitalul Raional Cahul prin răspunsul nr.01-1538 din 30.12.2014 a refuzat satisfacerea cererii, în opinia reclamantei eschivându-se de la obligația răspunderii materiale față de angajatul care suferă de pe urma bolii profesionale, sub pretextul că angajatorul a achitat deja toate despăgubirile care se cuvin angajatei.

La 09.02.2017 reclamanta a înaintat la Spitalul Raional Cahul o cerere prealabilă, recepționată de destinatar la 21.02.2017, prin care a formulat aceleași pretenții ca și în cererea de chemare în judecată. Spitalul Raional Cahul prin răspunsul nr.01-0349 din 07.03.2017 a refuzat satisfacerea cererii cu aceleași motive.

Potrivit reclamantei, pentru anul 2001, ținând cont că salariul mediu lunar pe care l-a avut ea în ultimele 12 luni calendaristice înainte de constatarea bolii profesionale a constituit 145,76 lei, iar diminuarea inițială a capacității de muncă a constituit ***** începând cu 06.12.2000 (data expertizei inițiale) și până la 20.12.2001 (data expertizei repetate), reclamanta consideră că pârâtul urma să calculeze și să-i achite suma de 87,45 de lei lunar (***** din 145,76 lei - 87,45 lei), respectiv suma de 1.049,4 lei pentru 12 luni. Pornind de la valoarea cumulativă a indicatorilor inflației care începând 2001 până în decembrie 2016 constituie 129,6%, ceea ce determină ca suma de 1.049,4 lei, calculată pentru perioada cuprinsă între 06.12.2000 și 06.12.2001, s-a devalorizat cu 129,6%, situație care determină ca suma despăgubirii să fie majorată cu 129,6%, astfel încât suma despăgubirii cuvenite reclamantei pentru această perioadă constituie 2.409,4 lei, calculată după formula (129% din 1.049,4 + 1.049,4 lei).

Pentru perioada 20.12.2001 - 20.12.2003, ținând cont de salariul mediu lunar de 145,76 lei, cu procentul diminuat al capacității de muncă *****, reclamanta consideră că pârâtul trebuia să-i calculeze și achite lunar 65,59 lei, respectiv suma de 1.574,16 lei pentru 24 luni. Pornind de la valoare cumulativă a indicatorilor inflației, care începând cu ianuarie 2004 până în decembrie 2016 constituie 103,2%, adică suma de 1.574,16 lei calculată pentru perioada 20.12.2001 – 20.12.2003 s-a devalorizat cu 103,2%, consideră că suma despăgubirii urmează a fi majorată cu 103,2%, astfel încât suma despăgubirii cuvenite reclamantei pentru respectiva perioadă constituie 3.198,69 lei.

Pentru perioada 20.12.2003 – 20.12.2005, ținând cont de salariul mediu lunar 479,90 lei, cu procentul diminuat al capacității de muncă *****, consideră că pârâtul trebuia să-i calculeze și achite lunar 215,95 lei, respectiv suma de 5.182,80 lei pentru 24 luni. Pornind de la valoare cumulativă a indicatorilor inflației care începând cu ianuarie 2006 și până în decembrie 2016 constituie 80,7%, adică suma de 5.182,80 lei calculată pentru perioada 20.12.2003 – 20.12.2003 s-a devalorizat cu 80,7%, consideră că suma despăgubirii urmează a fi majorată cu 80,7%, astfel încât suma despăgubirii cuvenită pentru respectiva perioadă constituie 9.365,31 lei.

Pentru perioada 20.12.2005 – 20.12.2006, ținând cont de salariul mediu lunar 677,17 lei, cu procentul diminuat al capacității de muncă *****, consideră că pârâtul trebuia să-i calculeze și achite lunar 304,72 lei, respectiv suma de 3.656,64 lei pentru 12 luni. Pornind de la valoarea cumulativă a indicatorilor inflației care începând cu ianuarie 2007 și până în decembrie 2016 constituie 66,6%, adică suma de 3.656,64 lei calculată pentru perioada 20.12.2005 – 20.12.2006 s-a devalorizat cu 66,6%, consideră că suma despăgubirii urmează a fi majorată cu 66,6%, astfel încât suma despăgubirii cuvenită pentru respectiva perioadă constituie 6.091,96 lei.

Pentru perioada 20.12.2006 – 20.12.2007, ținând cont de salariul mediu lunar 766,70 lei, cu procentul diminuat al capacității de muncă *****, reclamanta consideră că pârâtul trebuia să-i calculeze și achite lunar 345 lei, respectiv suma de 4.140 lei pentru 12 luni. Pornind de la valoare cumulativă a indicatorilor inflației care începând cu ianuarie 2008 și până în decembrie 2016 constituie 53,5%, adică suma de 4.140 lei calculată pentru perioada 20.12.2006 – 20.12.2007 s-a devalorizat cu 53,5%, consideră că suma despăgubirii urmează a fi majorată cu 53,5%, astfel încât suma despăgubirii cuvenită pentru respectiva perioadă constituie 6.354,90 lei.

Pentru perioada 20.12.2007 – 20.12.2008, ținând cont de salariul mediu lunar 791,18 lei și procentul diminuat al capacității de muncă *****, consideră că pârâtul trebuia să-i calculeze și achite lunar 356 lei, respectiv suma de 4.272 lei pentru 12 luni. Pornind de la valoare cumulativă a indicatorilor inflației care începând cu ianuarie 2009 și până în decembrie 2016 constituie 46,2%, adică suma de 4.272 lei calculată pentru perioada 20.12.2007 – 20.12.2008 s-a devalorizat cu 46,2%, reclamanta că suma despăgubirii urmează a fi majorată cu 46,2%, astfel încât suma despăgubirii cuvenită reclamantei pentru respectiva perioadă constituie 6.245,66 lei.

Pentru perioada 20.12.2008 – 20.12.2009, ținând cont de salariul mediu lunar 1.063 lei și procentul diminuat al capacității de muncă *****, consideră că pârâtul trebuia să-i calculeze și achite lunar 478,35 lei, respectiv suma de 5.740,20 lei pentru 12 luni. Pornind de la valoarea cumulativă a indicatorilor inflației care începând cu ianuarie 2010 și până în decembrie 2016 constituie 45,82%, adică suma de 5.740,20 lei calculată pentru perioada 20.12.2008 – 20.12.2009 s-a devalorizat cu 45,82%, consideră că suma despăgubirii urmează a fi majorată cu 45,82%, astfel încât suma despăgubirii cuvenită pentru respectiva perioadă constituie 8.370,35 lei.

Pentru perioada 20.12.2009 – 20.12.2011, ținând cont de salariul mediu lunar 1.114,04 lei și procentul diminuat al capacității de muncă *****, consideră că pârâtul trebuia să-i calculeze și achite lunar 501,31 lei, respectiv suma de 12.031,44 lei pentru 24 luni. Pornind de la valoare cumulativă a indicatorilor inflației care începând cu ianuarie 2012 și până în decembrie 2016 constituie 29,95%, adică suma de 12.031,44 lei calculată pentru perioada 20.12.2009 – 20.12.2011 s-a devalorizat cu 29,95%, consideră că suma despăgubirii urmează a fi majorată cu 29,95%, astfel încât suma despăgubirii cuvenită reclamantei pentru respectiva perioadă constituie 15.634,85 lei.

Pentru perioada 20.12.2011 – 20.12.2012, ținând cont de salariul mediu lunar 1.162,96 lei și procentul diminuat al capacității de muncă *****, consideră că pârâtul trebuia să-i calculeze și achite lunar 523,33 lei, respectiv suma de 6.279,96 lei pentru 12

luni. Pornind de la valoare cumulativă a indicatorilor inflației care începând cu ianuarie 2013 și până în decembrie 2016 constituie 25,88%, adică suma de 6.279,96 lei calculată pentru perioada 20.12.2011 – 20.12.2012 s-a devalorizat cu 25,88%, consideră că suma despăgubirii urmează a fi majorată cu 25,88%, astfel încât suma despăgubirii cuvenită pentru respectiva perioadă constituie 7.905,21 lei.

Pentru perioada 20.12.2012 – 20.12.2013, ținând cont de salariul mediu lunar 1211,52 lei și procentul diminuat al capacității de muncă *****, consideră că pârâtul trebuia să-i calculeze și achite lunar 545,18 lei, respectiv suma de 6.542,16 lei pentru 12 luni. Pornind de la valoarea cumulativă a indicatorilor inflației care începând cu ianuarie 2014 și până în decembrie 2016 constituie 20,65%, adică suma de 6.542,16 lei calculată pentru perioada 20.12.2012 – 20.12.2013 s-a devalorizat cu 20,65%, consideră că suma despăgubirii urmează a fi majorată cu 20,65%, astfel încât suma despăgubirii cuvenită pentru respectiva perioadă constituie 7.893,11 lei.

Pentru perioada 20.12.2013 – 20.12.2014, ținând cont de salariul mediu lunar 1.313,62 lei și procentul diminuat al capacității de muncă ***** (până la 22.10.2014) și ***** (până la 20.12.2014), consideră că pârâtul trebuia să-i calculeze și achite lunar 591,12 lei, respectiv suma de 5.911,20 lei pentru 10 luni și 1.050,88 lei pentru 2 luni. Pornind de la valoare cumulativă a indicatorilor inflației care începând cu ianuarie 2015 și până în decembrie 2016 constituie 15,96%, adică suma de 6.962 lei calculată pentru perioada 20.12.2013 – 20.12.2014 s-a devalorizat cu 15,96%, consideră că suma despăgubirii urmează a fi majorată cu 15,96%, astfel încât suma despăgubirii cuvenită pentru respectiva perioadă constituie 8.073,13 lei.

Pentru perioada 20.12.2014 – 20.12.2015, ținând cont de salariul mediu lunar 1.423,39 lei și procentul diminuat al capacității de muncă *****, consideră că pârâtul trebuia să-i calculeze și achite subsemnatei lunar 569,35 lei, respectiv suma de 6832,20 lei pentru 12 luni. Pornind de la valoare cumulativă a indicatorilor inflației care începând cu ianuarie 2016 și până în decembrie 2016 constituie 2,38%, adică suma de 6.832,20 lei calculată pentru perioada 20.12.2014 – 20.12.2015 s-a devalorizat cu 2,38%, consideră că suma despăgubirii urmează a fi majorată cu 2,38%, astfel încât suma despăgubirii cuvenită pentru respectiva perioadă constituie 6.994,80 lei.

Pentru perioada 20.12.2015 – 20.12.2016, ținând cont de salariul mediu lunar 2.453,56 lei și procentul diminuat al capacității de muncă *****, reclamanta consideră că pârâtul trebuia să-i calculeze și achite lunar 981,42 lei, respectiv suma de 11.777 lei pentru 12 luni.

Pentru perioada 20.12.2016 – 20.03.2017, ținând cont de salariul mediu lunar 3.512,45 lei și procentul diminuat al capacității de muncă *****, consideră că pârâtul trebuia să-i calculeze și achite lunar 1.404,98 lei, respectiv suma de 4.214,94 lei pentru 3 luni.

Astfel, prin nerespectarea de către copârâți a obligației de a repara prejudiciul material cauzat în rezultatul survenirii și perpetuării bolii profesionale, începând cu 06.12.2000 și până la 20.03.2017 reclamanta a avut de suferit un prejudiciu material evaluat la suma totală de 104.739,07 lei.

În rezultatul provocării bolii profesionale, angajatorul i-a adus atingere dreptului personal nepatrimonial al angajatei Spinei Daniela cu privire la inviolabilitatea corporală, respectiv dreptului acesteia la sănătate deplină, iar această atingere, pe lângă pagube materiale și diminuare viageră a capacității muncă, a provocat angajatei în mod necesar suferințe de natură morală, așa ca inferioritate față de alții, senzația neputinței atingerii performanței anterioare bolii în domeniul muncii – limite la angajare, senzația neputinței aprofundării unor relații interpersonale datorită caracterului contagios al bolii cu consecința izolării de semeni, întristare și depresie datorită imposibilității tratării depline și caracterului viager al bolii. În rezultat reclamanta conchide că încasarea sumei de 50.000 lei cu titlu de prejudiciu moral va oferi reclamantei o satisfacție echitabilă.

De la momentul depunerii acțiunii în instanță, pagubele materiale au fost calculate până la 20.03.2017, reclamanta nu a putut anticipa că litigiului va dura mai mult de 3 ani, iar pentru perioada ulterioară acestei date, continuă să suporte prejudicii materiale drept consecințe ale bolii profesionale. Astfel, consideră că se impune repararea întregului prejudiciul cauzat pentru perioada cuprinsă între 20.03.2017 – 01.08.2020 în sumă de 69.792 lei prin încasare în mod solidar de la IMSP ”Spitalul Raional Cahul” și Ministerul Sănătății în beneficiul lui Spinei Daniela.

Pentru perioada 20.03.2017 – 20.03.2018, având în vedere salariul mediu lunar a unei asistente medicale din cadrul secției *****, cu studii medii, cu o vechime de până la 10 ani, a constituit suma de 4.000 lei, iar diminuarea capacității de muncă constituie *****, începând cu 20.10.2014, pârâtul IMSP ”Spitalul raional Cahul” urma să calculeze și să achite reclamantei suma de 1.600 lei lunar, respectiv suma de 19.200 lei pentru 12 luni, cu toate acestea angajatorul nu și-a respectat obligația legală de a repara prejudiciul material cauzat reclamantei.

Pentru perioada 01.04.2018 – 01.12.2018, având în vedere salariul mediu lunar a unei asistente medicale din cadrul secției *****, cu studii medii, cu o vechime de până la 10 ani, a constituit suma de 4.160 lei, iar diminuarea capacității de muncă constituie *****, începând cu 20.10.2014, pârâtul IMSP ”Spitalul raional Cahul” urma să calculeze și să achite reclamantei suma de 1.664 lei lunar, respectiv suma de 13.312 lei pentru 8 luni, cu toate acestea angajatorul nu și-a respectat obligația legală de a repara prejudiciul material cauzat reclamantei.

Pentru perioada 01.12.2018 – 01.08.2020, având în vedere salariul mediu lunar a unei asistente medicale din cadrul secției *****, cu studii medii, cu o vechime de până la 10 ani, a constituit suma de 4.660 lei, iar diminuarea capacității de muncă constituie *****, începând cu 20.10.2014, pârâtul IMSP ”Spitalul raional Cahul” urma să calculeze și să achite reclamantei suma de 1964 lei lunar, respectiv suma de 37.280 pentru 20 luni, cu toate acestea angajatorul nu și-a respectat obligația legală de a repara prejudiciul material cauzat reclamantei.

2. Prin hotărârea Judecătoriei Cahul sediul Central din 23 septembrie 2020 a fost admisă parțial acțiunea reclamantei Spinei Daniela și s-a hotărât:

- încasarea de la Spitalul Raional Cahul în beneficiul lui Spinei Daniela, suma inițială de compensare a prejudiciului cauzat sănătății, luând în considerație capacitatea de

muncă păstrată *****, începând cu: 01.04.2014 și până la 31.03.2015; 01.04.2015 și până la 31.03.2016; 01.04.2016 și până la 31.03.2017; 01.04.2017 și până la 31.03.2018; 01.04.2018 și până la 31.03.2019; 01.04.2019 și până la 31.03.2020; 01.03.2020 și până la 31.03.2021;

- încasarea de la Spitalul Raional Cahul în beneficiul lui Spinei Daniela, în mod viager, suma de compensare a prejudiciului cauzat sănătății, începând cu 01.04.2021, luând în considerație capacitatea de muncă păstrată *****, și recalcularea sumei inițiale de compensare a pagubei, în cazul modificării procentului capacității de muncă păstrate;
- încasarea de la Spitalul Raional Cahul în beneficiul lui Spinei Daniela cheltuielile pentru asistența juridică în mărime de 5000 lei;
- încasarea de la Spitalul Raional Cahul în beneficiul lui Spinei Daniela cheltuielile de judecată pentru obținerea probatoriului, în mărime de 68 lei 50 bani;
- încasarea de la Spitalul Raional Cahul în beneficiul lui Spinei Daniela suma prejudiciului moral în mărime de 10.000 lei;
- respingerea ca fiind tardivă pretenția înaintată de Spinei Daniela cu privire la repararea prejudiciului cauzat în rezultatul provocării bolii profesionale, pentru perioada 07.12.2000 și până la 31.03.2014.

3. La 20 octombrie 2020 pârâtul Instituția Medico-Sanitară Publică „Spitalul Raional Cahul" a depus cerere de apel nemotivată, iar la 04 martie 2021 a depus cerere de apel motivată, solicitând casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Cahul sediul central din 23.09.2020 şi pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată ca neîntemeiată.

Apelantul IMSP "Spitalul Raional Cahul" a invocat în cererea de apel, că circumstanțe importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin; circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, pe care prima instanță le consideră constatate nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente; concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii; și normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

Instanța de fond neîntemeiat a respins argumentul că Spinei Daniela a contractat boală profesională, deoarece nu a respectat măsurile de protecție a muncii. La data efectuării controlului de către Centru de Sănătate Publică Cahul asupra respectării cerințelor Regulamentului sanitar privind supravegherea sănătății persoanelor expuse acțiunii factorilor profesionali de risc la Spitalul Județean Cahul, concluzia era următoare: se presupune o posibilă infectare, iar caracteristica se referă în mare parte la cantină și nu la locul de muncă.

Instanța nu a cercetat probele anexate la dosar în ansamblu și în interconexiunea lor, ci a luat numai în calcul caracteristica locului de muncă, dar nu și explicațiile medicului ***** Șapareț V.N., șef secție *****, specialist în domeniu cu un stagiu de peste 40 ani, care a explicat că, Spinei Daniela era asigurată cu echipament personal de protecție (mănuși, mască, bonetă, capot special etc.), se efectua dezinfectarea conform cerințelor stabilite, iar posibila cauză a îmbolnăvirii este că Spinei Daniela nu a urmat cursul de chimioprofilaxie din iulie-septembrie 1997 și din iulie-decembrie 1999. Încă o cauză este

și faptul că, la 20 aprilie 1999 medicul ***** indică efectuarea radiografiei la data de 14 octombrie 1999, repetat la 05 iulie 1999, dar reclamanta efectuează radiografia abia la 12 aprilie 2000, când a avut acuze și semne de intoxicație, după 8 luni.

Nu este de acord cu concluzia instanței de fond, precum că vina îmbolnăvirii cu boala profesională este exclusivă a angajatorului Spitalul Raional Cahul care nu a urmărit și nu a sancționat la timpul potrivit nerespectarea de către angajat a periodicității examenelor medicale, așa cum avea obligația de a asigura siguranța tuturor angajaților secției *****, deoarece în fișa medicală a reclamantei Spinei Daniela sunt efectuate înscrierile repetate de către medicul Șapareț V., de a trece controlul medical. Consideră că cursul de chimioprofilaxie nu este posibil de controlat și de impus, iar Spinei Daniela nu putea să nu cunoască despre pericolul la care se expune în caz de refuz de a urma cursul de chimioprofilaxie și trecerea controlului, riscuri despre care reclamanta cunoștea, așa cum activa în funcția de *****.

Intimata nu a urmat planul de reabilitare, care presupunea supravegherea reclamantei de către medicul de familie, în vederea excluderii recidivării bolii, circumstanțe ce puteau exclude factorii de risc, de a contacta repetat boala sau puteau duce la restabilirea capacității de muncă și a performanțelor dorite, elemente care nu au fost apreciate corespunzător de către instanța de judecată, fapt ce a dus la emiterea unor concluzii eronate de către instanță.

La aprecierea vinovăției instanța de fond nu a luat în calcul nici lipsa actului de examinare a cazului de îmbolnăvire profesională, aprobat prin Ordinul Ministerului Sănătății nr.288 din 25.09.1992. Actul de examinare a cazului de îmbolnăvire (intoxicație) profesională care a fost anexat la materialele dosarului, este de fapt o ciornă, care nu este semnat nici de Comisie, nici de angajator, cât și de medicul igienist în sănătate ocupațională. Respectiv, acest act nu poate servi drept probă pentru susținerea poziției reclamantei, atât timp cât nu sunt respectate condițiile de formă. Toate acestea sunt confirmate prin răspunsul oferit de Inspectoratul de stat teritorial pentru protecția muncii Cahul, în care este indicat că referitor la dispoziția Prefecturii județului Cahul nr.14 din 03.11.2000 a efectuat cercetarea plângerii și a constatat următoarele: din declarațiile dnei Apostolova L., șef secție epidemiologie, în baza comunicării urgente despre suspiciunea îmbolnăvirii profesionale de către angajata secției ***** Spinei Daniela și în baza pct.5 a Listei de îmbolnăviri profesionale din 20.07.2000, de către Centrul Județean de Medicină Preventivă a fost întocmită o caracteristică a locului de muncă pentru a fi prezentată la întocmirea încheierii consultative. Se întocmește Actul de examinare a cazului de îmbolnăvire profesională de către Comisia de examinare a cazurilor de îmbolnăvire profesională cu participarea reprezentantului Centrului Județean de Medicină Preventivă. Încheierea consultativă din 16.08.2000 nu a fost prezentată Comisiei de examinare a bolilor profesionale pentru a întocmi actul de examinare a cazului de îmbolnăvire profesională. Actul de examinare a cazului de îmbolnăvire profesională din 08.08.2000 este o schiță. La prezentarea încheierii consultative, Comisia de examinare a cazului de îmbolnăvire profesională a întocmit susnumitul act cu semnătura membrilor comisiei. Menționează apelantul că, în Actul de examinare a cazului de îmbolnăvire (intoxicație) profesională se indică, printre altele, și cine este

vinovat de îmbolnăvirea profesională: angajatorul, salariatul sau dacă există vinovăție mixtă.

Instanța nu a luat în calcul și faptul că, cazul de îmbolnăvire profesională nu a fost înregistrat la Centru de Sănătate Publică Cahul, lipsește procesul-verbal de cercetare a cazului de suspiciune a bolii profesionale, fișa de semnalizare a cazului de suspiciune a bolii profesionale, înscrieri în registrul de evidență privind înregistrarea cazului de boală profesională. Consideră evident că, boala profesională n-a fost stabilită conform legislației în vigoare. Dreptul la un proces echitabil include obligația instanței de judecată de a ține cont de toate probele prezentate, să le cerceteze și să ofere o apreciere juridică corespunzătoare, iar în situația în care oferă prioritate unei probe este obligată să explice părților cauza admiterii unei probe și respingerea altora. În opinia apelantului achitarea de către Spitalul Județean Cahul a indemnizației unice de 27.904,70 lei nu poate servi drept confirmare a vinovăției angajatorului.

Instanța nu a examinat critic și obiectiv faptul că și Centru Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă și experții care au efectuat Raportul de expertiză nr.201904X0213 din 21.01.2020 au apreciat caracterul profesional cu care a fost diagnosticată reclamanta și și-au întemeiat constatările pe o investigație superficială și insuficientă a istoricului medical, și au dat concluzii părtinitoare și subiective, bazându-se în principal pe susținerile subiective ale Danielei Spinei, deoarece în luna martie 2010 aflându-se la muncă în Italia, Spinei Daniela s-a adresat la medic, a fost pusă diagnoza greșită, nu s-a depistat maladia de bază, nu s-a ales metoda de tratament corectă, nu trebuia să fie efectuată intervenție chirurgicală, care a fost efectuată nereușit. Toate aceste consecințe nefavorabile parvenite în urma intervenției chirurgicale petrecute în Italia au provocat înrăutățirea continuă a stării de sănătate și au dus la reducerea capacității de muncă și încadrarea în ***** cu capacitatea de muncă *****, iar vinovat de aceasta este Spitalul din OC Bolțano, și nicidecum IMSP ”SR Cahul”. Experții concluzionează să Spinei Daniela aflându-se în luna martie 2010 în Italia a fost internată în staționarul OC Bolțano, unde nu s-a diagnosticat maladia de bază, iar metoda de tratament (chirurgical) efectuată cu dificultăți a fost neargumentat și neadecvat situației reale. Consecințele nefavorabile în urma intervenției chirurgicale petrecute în Italia a provocat înrăutățirea continuă a stării de sănătate, manifestată prin devierea dureroasă a *****

Instanța, făcând referire la Raportul de expertiză nr.201904X0213 din 21.01.2020, greșit a stabilit gradul de dizabilitate *****, pe când cu adevărat experții apreciază gradul de păstrare a capacității de muncă ***** (pag.9 ultimul aliniat din hotărârea motivată). Instanța nu a dat nici o apreciere faptului, că la 07 septembrie 2017 a fost dispusă efectuarea expertizei medico-legale în comisie la Centrul de Medicină Legală, care prin răspunsul din 23.10.2017 a refuzat efectuarea expertizei, referindu-se la faptul că instituția nu este competentă să răspundă la întrebările formulate. Iar la 24.05.2019 instanța de judecată repetat a dispus efectuarea expertizei medico-legale în comisie, încredințând efectuarea expertizei Centrului de Medicină Legală, instituția a întocmit Raportul de expertiză medico-legală în comisie, în baza documentelor medicale. Aceste circumstanțe trezesc dubii referitor la imparțialitatea experților și subsecvent asupra raportului de expertiză prezentat. Instanța nu explică și nu argumentează opinia privitor la

obiecțiile IMSP ”Spitalul raional Cahul” asupra raportului de expertiză din 21.01.2020, referindu-se doar că concluzia experților este una obiectivă și motivată.

Nu este de acord cu poziția instanței de fond care a reținut că, Spitalul Raional Cahul a achitat doar suma inițială de compensare a pagubei, însă nu a recalculat această sumă în nici unul din anii în care suma salariului mediu pe țară (salariu pe economie) a crescut cu mai mult de 5% decât salariul mediu pe țară luat în calcul anterior al sumei de compensare, deoarece indemnizația unică, conform legislației în vigoare, se achită odată la survenirea bolii profesionale și ea a fost achitată. Consideră că, perioadele la care face referire în hotărâre instanța de fond sunt greșite, calculele nu sunt clare, iar salariu mediu lunar pe țară la care se face referire nu este conform prevederilor Legii nr.278 din 11.02.1999, acestea se calculează în funcție de salariul mediu lunar pe care l-a avut salariatul înainte de survenirea bolii profesionale.

În drept apelantul mai invocă și prevederile art.117, 118, 122, 139, 138, 357-365, 386 alin.(1) Cod de procedură civilă; art.6 CEDO; Legea nr.278 din 11.02.1999 privind modul de recalculare a sumei de compensare a pagubei cauzate angajaților în urma mutilării sau a altor vătămări ale sănătății în timpul exercitării obligațiunilor de serviciu.

4. La 01 aprilie 2023 avocatul Cimpoi Ruslan a depus referință asupra cererii de apel în interesele intimatei Spinei Daniela, solicitând respingerea apelului declarat de IMSP ”Spitalul Raional Cahul” și menținerea hotărârii instanței de fond; încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 3.999,60 lei, suportate de reclamanta la judecarea cauzei în ordine de apel.

În argumentarea referinței au fost expuse argumente similare celor din cererea de chemare în judecată, menționând suplimentar că nu instanța a ajuns la concluzia că vina bolii profesionale aparține angajatorului, deoarece nu instanța este competentă din punct de vedere material să cerceteze existența, caracterul și originea cazurilor de boală profesională, respectiv nu instanța stabilește caracterul profesional al bolii, diminuarea capacității de muncă ca rezultat al bolii profesionale şi legătura cauzală dintre boala profesională și diminuarea capacității de muncă. Există în acest sens comisii speciale instituite de Guvern, care își exercită funcționale în conformitate cu norme speciale în vigoare la o anumită perioadă. La data emiterii Certificatului nr.CN 151608 eliberat de Consiliu CSDDCM nr.2 FPY din 22.10.2014, activitatea comisiei specializate era reglementată în detaliu de Hotărârea Guvernului cu privire la determinarea dizabilității şi capacității de muncă nr.65 din 23.01.2013, astfel încât nimeni nu poate contesta caracterul profesional al bolii, legătura cauzală dintre boală şi diminuarea capacității de muncă, fără a contesta sau anula în prealabil concluziile Consiliului CSDDCM din 22.10.2014.

Potrivit pct.31 din Regulamentul aprobat prin HG nr.65 din 23.01.2013: „*Dizabilitatea cauzată de o boală profesională este stabilită în urma unei boli generate de influența sistematică a factorilor nocivi caracteristici profesiei şi de condițiile de muncă caracteristice unor ramuri de producție, care conduc la limitări de activitate şi restricții de participare*, *La stabilirea dizabilității cauzate de o boală profesională, consiliile se conduc de lista bolilor profesionale şi Instrucțiunea de aplicare a acestei*

Liste, aprobate de Ministerul Sănătății. La pachetul de documente specificat în capitolul II din prezenta Instrucțiune se anexează, în mod obligatoriu, concluzia Consiliului republican de boli profesionale al Ministerului Sănătății".

5. La 22 aprilie 2021 avocatul Cimpoi Ruslan a depus apel incident în interesele reclamantei Spinei Daniela, solicitând repunerea în termenul de depunere a apelului incident, modificarea hotărârii Judecătoriei Cahul sediul central din 23.09.2020 și indicarea corectă a denumirii părții pârâte, înlocuirea sintagmei „Spitalul Raional Cahul" cu sintagma Instituția Medico-Sanitară Publică "Spitalul raional Cahul"; admiterea acțiunii așa cum a fost formulată.

În argumentarea omiterii termenului de depunere a apelului incident a menționat, că Spinei Daniela a putut afla despre probleme abordate de către instanța de apel în cadrul ședinței din 08.04.2021, doar după această ședință și după obținerea extrasului din registrul persoanelor juridice la 13.04.2021, partea a constatat că instanța a omis și a indicat în mod greșit denumirea incompletă a pârâtului Spitalul Raional Cahul în loc de Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul raional Cahul. Atunci și-au dat seama de eventualele probleme de punere în executare a hotărârii judecătorești, din cauza modului de redactare a dispozitivului. În rest au fost invocate argumente similare celor din cererea de chemare în judecată.

6. Procedura de citare a fost legal executată.

Reprezentantul apelantei/intimatei Spinei Daniela, avocatul Cimpoi Ruslan, în ședința instanței de apel a solicitat respingerea apelului depus de pârâtul IMSP „Spitalul Raional Cahul", ca neîntemeiat. A menționat că caracterul de boală profesională este stabilit prin certificatul din 06.08.2000, anexat la dosar. Respectiv, o altă contraprobă care ar justifica pretențiile Spitalului nu a fost prezentată, iar caracterul de boală profesională este stabilit definitiv și irevocabil, și nu mai poate fi pus la îndoială acest aspect. În anul 2010 a avut loc o recidivă și nu altă contactare a bolii în alte circumstanțe de timp și loc, și s-au făcut toate cercetările necesare, și în anul 2014 s-a stabilit definitiv caracterul de boală profesională și capacitatea viageră a dizabilității, cu ***** de capacitate de muncă redusă. Au solicitat raportul și actele medicale, care au fost cercetate la stabilirea acestui procentaj. În cadrul acestui procentaj au fost luate în calcul absolut toate maladiile, și în cadrul expertizei s-a stabilit că nu poate fi vorba de o nouă contactare a tuberculozei, ci este vorba de o recidivă a bolii contactate încă în anul 2000. Totodată, la dosar sunt anexate și informările către Inspecția Muncii încă din 2000, deoarece atunci în legătură cu îmbolnăvirea a circa 6 persoane cu *****, a fost o rezonanță în societate, și atunci s-a stabilit, prin scrisoare anexată la dosar, că angajatorul nu a asigurat propriii angajați cu cele necesare. În anii 98-99 Spitalul nu avea suficient tifon și spirt, și nu se știe cum au activat în acea perioadă surorile medicale, în lipsa acestor lucruri elementare oricine ar putea contacta orice boală profesională, nu doar *****. Legea care a fost invocată, tratată pe larg și analizată în cuprinsul acțiunii, permite angajatului care a contactat o boală profesională să solicite nu doar compensarea unui prejudiciu unic, după cum invocă Spitalul că i-a fost acordată compensația și să se

mulțumească cu aceasta. Angajatul are dreptul și la compensații periodice în raport cu gradul de dizabilitate viager, având în vedere că boala nu încetează odată cu acordarea compensației. Reclamanta are dreptul la compensarea a ceea de ce a fost lipsită din culpa prezumată a angajatorului. Respectiv, având în vedere baza salariului *****, solicită ca aceste ***** de capacitate de muncă, de care a fost lipsită, să fie raportate la salariu, din cauza căreia a fost nevoită să părăsească locul de muncă după contactarea bolii profesionale. Consideră că urmează a fi încasat și prejudiciul moral. Instanța nu poate din oficiu să invoce careva termeni de prescripție, dacă nu s-a invocat de partea adversă termenul de prescripție, și aici nu este despre cauzarea prejudiciului în anul 2000, dar despre cauzarea prejudiciului viager, până în prezent reclamanta suferă prejudiciu moral. Consideră că este justificat încasarea prejudiciului moral, nu au solicitat compensarea plăților periodice până în 2014 pentru că a intervenit prescripția, dar cu trei ani în urmă când s-au adresat în instanță, consideră că sunt justificați să primească această rentă viageră. Solicită să fie admise cerințele și să fie compensate toate cheltuielile de judecată, care sunt anexate la dosar.

Intimata Spinei Daniela a susținut opinia apărătorului său, solicitând respingerea apelului.

Cererea de apel a fost examinată în lipsa reprezentanților apelantului/intimatului IMSP „Spitalul Raional Cahul”, avocat Stănilă Elena, intimatului Ministerul Sănătății, care, fiind legal citați despre data, ora şi locul judecării cauzei, în ședința instanței de apel nu s-au prezentat, iar potrivit art.379 alin.(2) Cod de procedură civilă, „*neprezentarea în şedinţă de judecată a apelantului sau intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului*”.

7. Verificând materialele cauzei şi analizând în complex argumentele şi criticile relatate în cererile de apel şi în şedinţa de judecată, respectând limitele judecării apelului inserate la art.373 Cod de procedură civilă, cu respectarea principiului disponibilității părților de a dovedi circumstanțele pe care le invocă drept temei a obiecțiilor sale (art.118 Cod de procedură civilă), Colegiul judiciar conclude asupra necesității respingerii cererii avocatului Cimpoi Ruslan cu privire la repunerea în termenul de depunere a apelului incident și respingerii apelului incident declarat de avocatul Cimpoi Ruslan în interesele reclamantei Spinei Daniela, ca fiind depus peste termen; admiterii apelului declarat de pârâtul IMSP ”Spitalul Raional Cahul”, casării parțiale a hotărârii primei instanțe în partea dispozițiilor cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin vătămarea sănătății ca urmare a bolii profesionale, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, din următoarele considerente.

Conform art.239 Cod de procedură civilă, „*hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată*”.

În conformitate cu art.386 alin.(1) lit.a),c),d) Cod de procedură civilă, „*hotărârea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin;*

concluziile primei instanţe, expuse în hotărâre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei; dacă normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat".

În conformitate cu prevederile art.373 alin.(1),(2),(5) Cod de procedură civilă, „*instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă".*

În conformitate cu art.385 alin.(1) lit.c) Cod de procedură civilă, „*instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărârea primei instanţe, emiţînd o nouă hotărîre*".

La adoptarea hotărârii prima instanță la general a constatat circumstanțele importante pentru soluționarea litigiului, a identificat corect cadrul legal ce guvernează relațiile litigante, și în partea motivată a analizat just circumstanțele în raport cu normele de drept aplicabile, corect a stabilit că nu poate fi acceptată formula calculării despăgubirilor materiale din salariul unui ***** cu stagiul de 10 ani și/sau cu aplicarea în calitate de coeficient a nivelului inflației, după cum o pretinde reclamanta, or legea prevede o altă formulă de calcul. Însă prima instanță la soluționarea pretențiilor reparării prejudiciului material a expus dispozitivul hotărârii într-o redacție confuză, care nu ar permite stabilirea certă a modului de executare a hotărârii. Dispunerea "*încasării de la Spitalul Raional Cahul în beneficiul Danielei Spinei a sumei inițiale de compensare a prejudiciului ...*" presupune adjudecarea anumitor valori, însă în dispozitiv lipsesc informații cu privire la sumele adjudecate, fapt care generează concluzia adoptării unei hotărâri lipsite de claritate și previzibilitate, în executarea căreia va fi extrem de dificil de a stabili limitele obligațiilor debitorului.

Astfel situația nu poate fi readusă în albia legalității decât prin casarea parțială a hotărârii Judecătoriei Cahul sediul central din 23.09.2020.

8. În acord cu dispoziția art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, „*termenul de declarare a apelului este de 30 zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. (3) Repunerea în termen de apel se face de către instanţa de apel în cazurile şi în ordinea prevăzute de art.116".*

Lucrările dosarului atestă că hotărârea judecătorească contestată a fost pronunțată de către instanța de judecată în ședința de judecată din 23 septembrie 2020. Copia de pe hotărârea judecătorească (dispozitiv) prin scrisoarea din 25 septembrie 2020 a fost expediată părților. Cererea de apel pârâtul IMSP "Spitalul raional Cahul" a depus-o la data de 20 octombrie 2020. Astfel, se reține respectarea termenului pentru exercitarea căii de atac apelul, de către IMSP "Spitalul raional Cahul".

Prin încheierea Curții de Apel Cahul din 09.03.2021 a fost stabilit termen de prezentare a referinței la cererea de apel – până la 01.04.2021. Respectiv la 01.04.2021 intimata Spinei Daniela prin intermediul reprezentantului-avocat Cimpoi Ruslan a prezentat referință asupra apelului declarat de pârâtul IMSP "Spitalul Raional Cahul". Iar la 22.04.2021 avocatul Cimpoi Ruslan a depus apel incident în conformitate cu art.362^1 Cod de procedură civilă, solicitând repunerea în termen de depunere a apelului incident.

Conform art.362[1] Cod de procedură civilă, „(*1) În cadrul procesului în care se judecă apelul depus de apelant, intimatul este în drept, după expirarea termenului de apel, să depună apel în scris, inclusiv în formă electronică prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Apelul incident se depune nu mai tîrziu de data depunerii referinţei la cererea de apel. (2) Dacă apelantul principal îşi retrage apelul sau dacă cererii de apel nu i se dă curs, sau cererea a fost restituită, sau există alte motive care exclud soluționarea fondului, apelul incident prevăzut la alin.(1) nu produce efecte juridice”.*

Această normă procesuală are o expunere clară şi neinterpretabilă, care nu acoperă omisiunea intimatei de a depune în termen apelul incident.

Potrivit art.116 alin.(1),(3) Cod de procedură civilă, „*persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.)”.*

Ca temei pentru repunerea în termen a apelului incident, avocatul Cimpoi Ruslan a menționat că Spinei Daniela a putut afla despre problemele abordate de instanța de apel în cadrul ședinței din 08.04.2021, doar după obținerea la 13.04.2021 a extrasului din Registrul persoanelor juridice, și a constatat că instanța a indicat în mod greșit denumirea pârâtului Spitalul Raional Cahul în loc de Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul raional Cahul, ceia ce ar constitui o problemă la punerea în executare a hotărârii judecătorești.

Colegiul reține că avocatul Cimpoi Ruslan a recepționat dispozitivul hotărârii la 01.10.2020. În cazul constatării greșelii ce ține de numele pârâtului, reclamanta și reprezentantul său urmau să se conformeze prevederilor art.249 Cod de procedură civilă, prin depunerea unei cereri de corectare a erorii din hotărâre. Respectiva eroare nu are vreo incidență asupra modului în care prima instanță a soluționat fondul.

Persoana poate fi repusă în termenul de procedură numai dacă există motive întemeiate de omitere a termenului. Reclamanta nu a invocat vreun motiv plauzibil ce ar justifica omiterea de către ea a termenului de depunere a apelului incident, iar motivul invocat nu-și are nici o justificare de drept. Argumentul invocat precum că a aflat despre omisiunea admisă de instanța de fond odată cu obținerea extrasului din Registrul personalelor juridice la 13.04.2021 nu poate fi acceptat a fi unul întemeiat în sensul art.116 Cod de procedură civilă.

În viziunea Colegiului judiciar, reclamanta Spinei Daniela și reprezentantul-avocat Cimpoi Ruslan nu au avut nici un impediment de ordin obiectiv în a depune în termenul prevăzut de lege apelul incident, nu au probat existența unei asemenea împrejurări, mai mult că la termenul limită de depunere a apelului incident – 01.04.2021 avocatul Cimpoi Ruslan a depus referința la cererea de apel a pârâtului.

Situația constatată denotă omiterea termenului prevăzut de lege pentru depunerea apelului incident.

9. Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, Colegiul judiciar reține că la judecarea cauzei, în partea soluționării pretențiilor reclamantei Spinei Daniela, privind repararea prejudiciului material cauzat prin vătămarea sănătății ca urmare a bolii profesionale, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin de către prima instanță, constatările instanței sun confuze și nu racordă la circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, fapt ce constituie temei de casare parțială a hotărârii de către instanța de apel.

Din materialele cauzei se desprinde, că Spinei Daniela, începând cu 17 iunie 1997 a fost angajată în cadrul Spitalului Raional Cahul, în funcția de *****, în secția *****, și a activat în această funcție până la 07 decembrie 2000, când a fost concediată, împrejurări care sunt constatate din înscrierile efectuate în carnetul de muncă seria ***** al titularului Spinei Daniela (f.d.75-77 vol.1).

În perioada îndeplinirii de către reclamanta Spinei Daniela a atribuțiilor de serviciu, în calitate de ***** în secția ***** a Spitalului Raional Cahul (anterior Spitalul Județean Cahul), dânsa s-a îmbolnăvit de boală profesională – *****. Circumstanțe care se confirmă prin informația menționată de Institutul de ***** din 19 iunie 2000 cu nr.01-2/115, în temeiul căruia se comunică directorului medical al Spitalului Județean Cahul, că comisia consultativ-medicală a Institutului de ***** RM a examinat fișa de boală a bolnavei Spinei Daniela, iar în baza datelor clinice-anamnestice, radiologice s-a stabilit diagnosticul: ***** p*****; ***** (f.d.157 vol.1); concluziile Comisiei Consultative prof patologice din 06 august 2000, prin care s-a constatat caracterul profesional al bolii confirmat prin traseul profesional, condițiile sanitare-igienice specifice locului de muncă; fiindu-i recomandat să continue tratamentul la medicul ftiziatru, cât și să fie îndreptată pentru efectuarea expertizei de apreciere a gradului de pierdere a capacității de muncă profesională, urmând a trece un control peste 6 luni (f.d.11 vol.1).

În același context, se remarcă Actul de examinare a cazului de îmbolnăvire (intoxicație) profesională întocmit la 08 august 2000, din care rezultă că cazul de îmbolnăvire a ***** Spinei Daniela a fost înregistrat la 21 aprilie 2000, cu diagnosticul ***** *****, fiind descrise condițiile și circumstanțele care au cauzat cazul de îmbolnăvire profesională, cauza directă care a dus la îmbolnăvire profesională este notată – acțiunea de lungă durată de aflare în contact cu bolnavii, cât și a fost stabilită vina pentru apariția cazului de îmbolnăvire profesională a medicului-șef al Spitalului raional Cahul (f.d.163-166 vol.1).

În continuare Colegiul judiciar menționează că, potrivit procesului-verbal de examinare la Consiliul de expertiză medicală a vitalității (CEMV) ftizio-pulmonară din 06 decembrie 2000 nr.1349, Spinei Daniela a fost examinată prima dată pentru determinarea *****, cu indicarea diagnosticului: ***** p*****. Hotărârea experților: activitatea în muncă este considerată contraindicată; categoria de ********** *****. Argumentarea scurtă a hotărârii de experți: un proces specific (t.b.c) *****, cauzat de boală profesională (f.d.144-146 vol.1). În baza hotărârii de experți, Consiliul de expertiză medicală a vitalității (CEMV) a eliberat Certificatul seria DM-EM-3 nr.048316, potrivit căruia reclamanta Spinei Daniela este încadrată în *****, *cauza ***** fiind boala profesională*, cu recomandarea: activitatea în muncă este contraindicată; decizia de

încadrare în ***** fiind valabilă până la 01 ianuarie 2002; termenul reexpertizării – 06 decembrie 2001 (f.d.143 vol.1).

Ulterior la 20 decembrie 2001 reclamanta Spinei Daniela a fost examinată repetat de către comisia de experți a Consiliului de expertiză medicală a vitalității (CEMV) pentru determinarea gradului de *****, cu menținerea aceluiași diagnostic, i-a fost stabilit: gradul de ***** *****; *cauza ***** aceiași – boală profesională*; gradul pierderii capacității de muncă profesională – *****; condiții și caracterul muncii și formele aproximative de muncă: activitățile de muncă de nivel redus; *****a este stabilită până la 01 ianuarie 2003; reexaminarea următoare – 20 decembrie 2002, împrejurări confirmate prin procesul-verbal de examinare la Consiliul de expertiză medicală a vitalității (CEMV) din 20 decembrie 2001 nr.522 (f.d.137-139 vol.1).

La 04 septembrie 2012 reclamanta Spinei Daniela a fost examinată repetat de Consiliul Republican de Expertiză Medicală a Vitalității pentru determinarea gradului de *****, i-a fost stabilit ***** de *****: procentul reducerii capacităților vitale – *****; *cauza ***** – boală profesională*; *****a fiind stabilită până la 01 octombrie 2013, cu următoarea reexpertizare pentru 04 septembrie 2013; recomandări de muncă: activități de muncă de nivel ușor, cu eliberarea certificatului de ***** seria EM nr.655795, circumstanțe care rezultă din procesul-verbal de expertizare, reexpertizare întocmit la 04 septembrie 2012 cu nr.1902/4290 (f.d.128-130 vol.1).

În continuare, la 23 octombrie 2013 reclamanta Spinei Daniela a fost reevaluată pentru determinarea dizabilității și nivelului capacității de muncă de către Consiliul Național de Determinare a Dizabilității și Capacității de Muncă, a fost stabilit *****; procentul păstrării capacității de muncă – *****; *cauza dizabilității: boală profesională,* cu eliberarea certificatului de dizabilitate și capacitate de muncă seria CN nr.058075, dizabilitatea fiind stabilită până la 01 octombrie 2014, cu următoarea reexpertizare pentru septembrie 2014, circumstanțe care rezultă din Raportul de determinare a dizabilității și capacității de muncă la adulți nr.936 din 23.10.2013 (f.d.117-118 vol.1).

La 22 octombrie 2014 reclamanta Spinei Daniela a fost reevaluată pentru determinarea dizabilității și nivelului capacității de muncă de către Consiliul Național de Determinare a Dizabilității și Capacității de Muncă, a fost stabilit *****; *procentul păstrării capacității de muncă – *****; cauza dizabilității: boală profesională,* ***** cu eliberarea certificatului de dizabilitate și capacitate de muncă seria CN nr.151608, circumstanțe care rezultă din Raportul de determinare a dizabilității și capacității de muncă la adulți nr.1806 din 22 octombrie 2014 (f.d.89-90, 16 vol.1).

Astfel, se constată că, urmare a îmbolnăvirii, capacitatea de muncă a reclamantei Spinei Daniela s-a redus inițial cu *****, în conformitate cu concluziile experților din 06.12.2000, iar ulterior, în urma reexaminării la 20.12.2001 gradul pierderii capacității de muncă a constituit *****, însă începând cu 20.10.2014 nivelul pierderii capacității de muncă este de ***** și este stabilit viager.

La 09 februarie 2017 Spinei Daniela prin intermediul avocatului Cimpoi Ruslan a înaintat cerere prealabilă Instituției Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul”, formulând pretenții de recuperare a prejudiciului material și moral cauzat angajatei în rezultatul provocării bolii profesionale, prin încasarea despăgubirii echivalente părții din

salariu de care l-ar fi primit angajata dacă nu survenea boala profesională (f.d.19-20 vol.1).

Spitalul Raional Cahul prin răspunsul nr.01-0349 din 07.03.2017 a respins cererea prealabilă în legătură cu boala profesională a reclamantei Spinei Daniela, indicând că art.607, 617, 1418, 1422 din Codul civil nu se referă la speța în cauză; în legătură cu boala profesională notează că în martie 2001 lui Spinei Daniela i s-a achitat o indemnizație unică în sumă de 27.904, 70 lei (f.d.21 vol.1).

Având în vedere că IMSP ”Spitalul raional Cahul” a refuzat admiterea cererii prealabile, reclamanta Spinei Daniela a inițiat prezenta acțiune în instanța de judecată, solicitând recuperarea prejudiciului material în rezultatul survenirii și perpetuării bolii profesionale, începând cu 06 decembrie 2000 și până la 20 martie 2017, evaluat la suma totală de 104.739,07 lei, cât și prejudiciul moral evaluat la suma de 50.000 lei.

10. Probele administrate la materialele cauzei atestă cu certitudine că în perioada 17 iunie 1997 – 07 decembrie 2000 au existat relații de muncă între pârâtul ”Spitalul Raional Cahul” (actual Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul”) și reclamanta Spinei Daniela, ultima fiind angajată în calitate de ***** în secția *****, perioadă în care în rezultatul îndeplinirii obligațiilor de muncă a contactat boala profesională – ***** *****, fapt care a determinat dizabilitatea reclamantei Spinei Daniela, cu diminuarea capacității ei de muncă, inițial la nivelul de *****, iar ulterior începând cu 20 octombrie 2014 – la nivelul *****. apreciată de comisia de experți. Astfel, Spinei Daniela până la 20.10.2014 a avut capacitatea de muncă păstrată la nivel de *****, și după 20.10.2014 până în prezent are capacitatea de muncă păstrată la nivel de *****, și cu recomandarea de a exclude deservirea copiilor sub vârsta de 7 ani.

Totodată materialul probator denotă că, vina pentru îmbolnăvirea cu boală profesională îi aparține Spitalului raional Cahul, care nu a acordat condițiile sanitar-igienice corespunzătoare angajatei Spinei Daniela pentru exercitarea în siguranță a funcției de *****, circumstanță care este reflectată expres în Actul de examinare a cazului de îmbolnăvire (intoxicație) profesională din 08 august 2000, întocmit de Centrul de medicină profilactică a județului Cahul, și care indică cauza directă ce a dus la cazul de îmbolnăvire profesională – acțiunea de lungă durată de aflare în contact cu bolnavii, fiind indicată vina pentru apariția cazului de îmbolnăvire profesională a medicului-șef al Spitalului raional Cahul (f.d.163-166 vol.1), iar concluziile Comisiei consultative prof-patologice din 06 august 2000, la temeiul diagnosticului este indicat: caracterul profesional al bolii se confirmă prin traseul profesional, condițiile sanitare-igienice specifice locului de muncă (f.d.11 vol.1).

Circumstanțele invocate de pârâtul IMSP ”Spitalul Raional Cahul” precum că Spinei Daniela, fiind angajată în grupa de risc sporit de îmbolnăvire cu *****, urma să se prezinte la examinare medicală la data de 20 aprilie 1999, cât și la efectuarea radiografiei la 05 iulie 1999, examinări care nu au fost respectate, însă doar la 12 aprilie 2000 acuzând semne de intoxicație, Spinei Daniela a trecut examinarea medicală, fiind depistată cu *****, nu exclud vina angajatorului în survenirea îmbolnăvirii profesionale a angajatei Spinei Daniela. Or, anume angajatorului îi revine sarcina de a asigura condiții

de muncă sigure și care să nu cauzeze vătămarea sănătății angajaților, cât și să vegheze, reieșind din specificul funcției, ca angajatul periodic să fie examinat medical în vederea neadmiterii îmbolnăvirii profesionale și păstrarea capacității de muncă conform cerințelor funcției, și în cazurile în care salariatul omite să îndeplinească anumite cerințe – anume angajatorul urma să intervină cu măsuri de rigoare inclusiv până la neadmiterea reclamantei la muncă și chiar concedierea.

În acest context, sunt neîntemeiate argumentele apelantului IMSP ”Spitalul Raional Cahul”, precum că Spinei Daniela s-a adresat la medic peste 8 luni, atunci când prezenta semne de intoxicație gravă; a fost asigurată cu echipamentul personal de protecție (mănuși, mască, bonetă, capot special etc.), că a cunoscut riscurile funcției de *****. Colegiul consideră că ține de obligația angajatorului de a asigura condiții adecvate de muncă pentru angajații săi, obligație care nu a fost respectată la acel moment de către Spitalul Raional Cahul.

11. Urmează a fi respinse alegațiile apelantului IMSP ”Spitalul Raional Cahul”, referitoare la faptul că Actul de examinare a cazului de îmbolnăvire (intoxicație) profesională aprobat prin Ordinul Ministerului Sănătății nr.288 din 25.09.1992, anexat la materialele cauzei f.d.163-166 vol.1, este de fapt o ciornă, actul nefiind semnat de comisie, de angajator, de medicul igienist în sănătate ocupațională, respectiv nu poate servi ca probă.

În primul rând, vinovăția Spitalului raional Cahul pentru cazul de îmbolnăvire profesională a reclamantei Spinei Daniela, rezultă nu doar din constatările descrise în Actul de examinare a cazului de îmbolnăvire (intoxicație) profesională din 08 august 2000, dar și din cele menționate în caracteristica locului de muncă unde Spinei Daniela a contactat boala profesională, în care sunt reflectate mai multe condiții nesatisfăcătoare de exercitare a muncii: clădirea veche avariată, mucegai pe pereți, necorespunderea tehnico-sanitară a clădirii, a stării sanitar-epidemiologice – fiind emise prescripții repetate în acest sens, soluțiile de dezinfectare erau diluate (nu conțineau suficient clor), concentrația în aer a agenților patogeni, condiții care au contribuit la infectarea reclamantei cu ***** (f.d.162 vol.1); precum și din scrisoarea adresată de Comitetul Executiv Confederației Sindicatelor din Moldova la 25.12.2000 către directorul Spitalului Județean Cahul, și la 09.02.2001 către Ministerului Sănătății în care se menționează : ”*Spinei Daniela este i***** (certificat al Consiliului de expertiză medicală a vitalității seria DM-EM-3 nr.048316 din 06 decembrie 2000) în rezultatul îmbolnăvirii profesionale, produse în secția de ***** a Spitalului județean din mun.Cahul” (caracteristica locului de lucru a dnei Daniela Spinei nr.92-1 din 26 iulie 2000 semnată de dna L.Apostolova – șefa secției de epidemiologie a spitalului în cauză), conform legislației în vigoare i se cuvine o indemnizație unică, care alcătuiește 27.648 lei; întreprinderea fiind obligată să calculeze și să plătească ***** Spinei Daniela, lunar, după stabilirea pensiei cuvenite, despăgubirea materială începând cu luna decembrie 2000, cât și să compenseze toate cheltuielile pentru medicamentele procurate și tratament, conform concluziei medicale și bonurilor prezentate, precum și alte cheltuieli prevăzute de legislația în vigoare*” (f.d.172-173 vol.1); scrisoarea Consiliului județean Cahul din 22 martie 2001 adresată

directorului Spitalului Județean Cahul, în care se notează că ”*conform actelor prezentate și în temeiul Legii cu privire la protecția Muncii nr.825 din 02.07.91, Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr.513 din 11.08.93, cele relatate în scrisoarea Comitetului executiv al Confederației Sindicatelor din Republica Moldova corespund legislației în vigoare*” (f.d.175 vol.1).

În al doilea rând, Consiliul de expertiză medicală a vitalității (CEMV) a eliberat reclamantei Spinei Daniela certificatul cu seria DM-EM-3 nr.048316 prin care a fost încadrată în ***** de ***** și stabilită cauza *****: boala profesională (f.d.143 vol.1), în baza actului de expertiză din 06 decembrie 2000 nr.1349 întocmit de aceiași instituție (f.d.144-146 vol.1), și nu în baza actului de examinare a cazului de îmbolnăvire.

Prin urmare, nesemnarea actului de examinare a cazului de îmbolnăvire (intoxicație) profesională din 08 august 2000 de către comisia (în persoana șefului Centrului de Medicină Preventivă Cahul, Apostolova A.) care l-a întocmit, nu-i poate fi imputată reclamantei Spinei Daniela, dar vorbește despre nerespectarea legislației de către angajator la examinarea cazului de îmbolnăvire profesională, or anume angajatorul avea obligația de a insista asupra perfectării până la finalitate a actului de examinare a cazului de îmbolnăvire profesională. Mai mult ca atât, Spitalul Raional Cahul (pe atunci Spitalul județean Cahul) în luna martie 2001 a achitat reclamantei Spinei Daniela indemnizația unică în sumă de 27.904,70 lei (f.d.21 vol.1), ceia ce încă o dată confirmă că vina pentru îmbolnăvirea profesională a reclamantei îi aparține în exclusivitate angajatorului Spitalul raional Cahul.

De asemenea neîntemeiate sunt și argumentele apelantului, precum că cazul de îmbolnăvire profesională nu a fost înregistrat la Centrul de Sănătate Publică Cahul, lipsind în acest sens procesul-verbal de cercetare a cazului de suspiciune a bolii profesionale, fișa de semnalizare a cazului de suspiciune a bolii profesionale, înscrieri din registru de evidență privind înregistrarea cazului de boală profesională.

Or, înscrisurile prezentate la materialele cauzei, cum sunt: copia Registrului bolnavilor primii depistați anii 1995-2000, Spinei Daniela a fost înregistrată la 21.04.2000 - data precizării diagnosticului (f.d.189-191 vol.I); caracteristica locului de muncă a reclamantei Spinei Daniela nr.92-e-134 din 26 iulie 2000, întocmită de către adjunctul Centrului de Medicină Preventivă Cahul, Apostolova L. (f.d.162 vol.1); îndreptările la profpatolog a pacientei Spinei Daniela la 11 decembrie 2000 de medicul Enciuc E. (f.d.160-161 vol.1); epicriza pacientei Spinei Daniela eliberată la externarea ei la 14.09.2000 de șeful secției chirurgie toracică IPF, Gh.Groza (f.d.167 vol.1); scrisoarea Inspectoratului de Stat teritorial pentru Protecția Muncii din 15.11.2000 adresată prefectului județului Cahul, din care rezultă că șefa secției de epidemiologie a Centrului Județean de Medicină Preventivă a raportat suspiciunea de îmbolnăvire profesională de către angajata secției de *****, Spinei Daniela, întocmind în acest sens și o caracteristică despre locul de muncă, care urma să fie prezentată comisiei pentru examinarea cazurilor de îmbolnăvire profesională a Spitalului Clinic Județean Cahul (actual IMSP ”Spitalul raional Cahul”) (f.d.169 vol.1); Certificatul eliberat de Consiliul de expertiză medicală a vitalității pe numele Spinei Daniela nr.048316 din 06.12.2000 (f.d.143 vol.1), cât și Avizul Instituției Medicale privind decizia Consiliului de expertiză medicală a vitalității

din 07.12.2000 (f.d.171), ambele acte stabilesc cauza ***** – boala profesională; confirmă cu certitudine că cazul de îmbolnăvire profesională a angajatei secției de ***** Spinei Daniela a fost raportat la instituțiile medicale corespunzătoare și cercetat în conformitate cu normele legale în vigoare la acel moment. Astfel, neîntemeiate sunt argumentele apelantului, că boala profesională constatată la Spinei Daniela nu a fost stabilită conform legislației în vigoare, or cele enunțate mai sus demonstrează contrariul. Oricare ar fi imperfecțiunea investigării presupusului caz de îmbolnăvire profesională, în viziunea Colegiului judiciar, atât timp cât accidentul de muncă nu a fost ascuns de către angajata Spinei Daniela, ci dimpotrivă a fost sesizat de către ea la diverse autorități, orice viciu de investigație îi este imputabil angajatorului, or anume angajatorul este ținut să asigure cercetarea cazului de îmbolnăvire profesională, și de aici survine și sarcina probării de către angajator a propriei desculpări.

12. O importantă probă în prezenta cauză o constituie raportul de expertiză judiciară medico-legală nr.201904X0213 din 21.01.2020, în care comisia de experți judiciari au formulat următoarele concluzii: ”*Conform manifestărilor clinice şi criteriilor medicale de evaluare existente, care au stat la baza determinării dizabilității şi consemnați în raport pentru determinarea dizabilității şi capacității de muncă la adulți sub nr.1806 din 22 octombrie 2014, corect a fost apreciat procentul de reducere a capacității de muncă cu ***** (capacitatea păstrată *****). Ca urmare s-a eliberat certificatul de dizabilitate şi capacitate de muncă Seria CN nr.151 608 cu încadrarea cet. Spinei Daniela *****. În luna martie 2010, aflându-se la muncă în Italia, se adresează la medic cu ocazia de***** din 10.2009. Nu se isprăvește cu obligațiunile de serviciu. A fost suspectată *****. Din acest motiv a fost efectuată ***** În conformitate cu pct.9 lit.c),d) a Instrucțiunii cu privire la aprecierea volumului incapacității permanente de muncă, aprobat prin Ordinul MS nr.1257 din 07 octombrie 2013 şi manifestările clinice sub forma de *****-*****.* ***Persoana Spinei Daniela nu s-a îmbolnăvit de ***** în Italia, ci în Cahul, fiind angajată a secției ***** unde a fost primar diagnosticată cu această patologie în luna aprilie 1999. În Italia ***** a recidivat în 2010***. *Procentul de reducere a capacității de muncă se stabilește la data evaluării conform gradului de manifestare a deficiențelor funcțional-structurale confirmate. Inițial pe 06 decembrie 2000 a fost determinat *****de ***** (corespunde actualmente gradului accentual de dizabilitate), boala profesională cu pierderea ***** a capacității de muncă profesională; în 2001 – ***** cu pierderea ***** a capacității de muncă profesională. În 2010 nu a fost prezentată la CREMV. În 2012 la CEMV Cahul a fost determinat ***** de *****, boală profesională şi reducerea capacităților vitale cu ***** (în caz de accident de muncă sau boală profesională); în 2013 la CFPI al CNDCM – *****, boală profesională şi ***** păstrare a capacității de muncă. În 2014 de către același consiliu a fost determinat gradul *****, fiind stabilită cauza dizabilității boală profesională cu pierderea capacității de muncă în volum de *****. Așa dar,* ***procentul pierderii capacității de muncă în cazul Spinei Daniela constituie ***** care a fost stabilit în baza existenței consecințelor ***** și acest procentaj, în cazul dat, nu se modifică și în cazul existenței altor maladii, cu care procentul pierderii capacității de muncă la fel nu***

depășește **, iar procentele stabilite nu se sumează și persoanei se stabilește cel mai mare procent în baza cel mai progresat proces patologic din cel existent.*** *Analiza cazului dat relevă că* ***pacienta Spinei Daniela se încadrează în grup sporit de risc de îmbolnăvire, deoarece a suportat ***** în trecut cu afectarea***** din 1999 – 2000*** *(*****. Termenul "Vindecat" se foloseşte pentru a clasifica persoanele aflate în evidența de dispensar. Este o noțiune relativă fiindcă* ***pacienții cu ***** prezintă risc de recidivitate, deoarece ***** ce a avut loc în cazul lui Spinei Daniela****. Potrivit Protocolului clinic național (PCN-123) "***** la adult" – sub termen de "Caz nou" este calificat pacientul care nu a luat niciodată tratament cu medicamente ***** pe o perioadă mai mare de o lună. Recidivă de ***** este pacientul care a urmat anterior tratament ***** și a finalizat tratamentul cu rezultatul "vindecat" sau "tratament încheiat", actul fiind diagnosticat cu un episod nou de ***** evolutivă. Dacă cauza bolii este stabilită de Consiliul Republican de boli profesionale ca boală profesională și este îndreptat de IMSP la CNDDCM pentru evaluarea și determinarea procentelor de pierdere a capacității de muncă, în cazul determinării dizabilității se indică cauza boală profesională în toate cazurile deexpertizarea/reexpertizarea de câte ori este necesar, inclusiv și în cazurile când se asociază deficiențe funcțional-structurale cauzate de alte boli. Procesul pierderii capacității de muncă se determină separat numai pentru deficiențele cauzate de boala profesională sau accident de muncă*" (f.d.114-131 vol.2).

Apelantul IMSP "Spitalul Raional Cahul" invocă că diagnoza greșită și tratamentul incorect suportat în Italia au provocat înrăutățirea continuă a stării de sănătate, fapt ce a dus la reducerea capacității de muncă și încadrarea în ***** cu capacitatea de muncă *****, vinovat fiind spitalul din Italia. Colegiul reține concluziile experților, care au stabilit că Spinei Daniela nu s-a îmbolnăvit de ***** în Italia, ci în Cahul, fiind angajată a secției ***** unde a fost primar diagnosticată cu această patologie în luna aprilie 1999, în Italia ***** a recidivat în 2010; pacienții cu ***** prezintă risc de recidivitate, deoarece *****ce a avut loc în cazul lui Spinei Daniela.

Inițial pe 06 decembrie 2000 a fost determinat *****de ***** (actualmente corespondent gradului accentual de dizabilitate), boala profesională cu pierderea ***** a capacității de muncă profesională; în 2001 – ***** cu pierderea ***** a capacității de muncă profesională; în 2012 la CEMV Cahul a fost determinat ***** de *****, boală profesională și reducerea capacităților vitale cu *****; în 2013 la CFPI al CNDCM – *****, boală profesională și ***** păstrare a capacității de muncă; în 2014 de către același consiliu a fost determinat gradul *****, fiind stabilită cauza dizabilității boală profesională cu pierderea capacității de muncă în volum de *****.

Colegiul judiciar constată că în anul 2000 pierderea capacității de muncă era la nivel de *****, iar în anul 2014 s-a diminuat constituind *****. Experții au indicat că pierderea capacității de muncă ***** a fostă stabilit în baza existenței consecințelor ***** și acest procentaj, în cazul dat, nu se modifică și în cazul existenței altor maladii, cu care procentul pierderii capacității de muncă la fel nu depășește *****, iar procentele stabilite nu se sumează și persoanei se stabilește cel mai mare procent în baza a cel mai progresat proces patologic din cel existent. Evaluând procentul de reducere a capacității de muncă, în raport cu concluziile experților, instanța de apel reține că intervenția

chirurgicală suportată în Italia nu a influențat procentul de pierdere a capacității de muncă, fapt ce exclude responsabilitatea spitalului străin pentru despăgubirile pretinse în prezenta acțiune, fiind stabilit cert că reclamanta s-a îmbolnăvit de ***** în timpul activității sale în calitate de *****, în secția ***** a Spitalului Raional Cahul.

13. Aplicând prevederile art.280 lit.c) al Codului civil (în redacția până la 01.03.2019), „*sînt imprescriptibile extinctiv pretenţiile cu privire la repararea prejudiciului cauzat vieţii sau sănătăţii persoanei. În acest caz, se repară prejudiciul pentru o perioadă anterioară intentării acţiunii, dar nu mai mare de 3 ani*", instanța de fond just a respins pretențiile reclamantei cu privire la repararea prejudiciului cauzat în rezultatul provocării bolii profesionale, pentru perioada 07.12.2000 - 31.03.2014, ca fiind înaintate peste termenul de prescripție.

Colegiul judiciar reține că potrivit art.7 alin.(1) Cod civil, „*legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică şi nici nu suprimă condiţiile de constituire a unei situaţii juridice constituite anterior, nici condiţiile de stingere a unei situaţii juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică şi nu desfiinţează efectele deja produse ale unei situaţii juridice stinse sau în curs de realizare".*

La caz, urmează a fi aplicate prevederile Codului civil în vigoare până la 01 martie 2019, existente la data înregistrării acțiunii de către instanța de judecată.

Conform art. 607 alin.(2) Cod civil (în redacția până la 01.03.2019), „*dacă prin vătămare a integrităţii corporale sau prin altă vătămare a sănătăţii capacitatea de muncă se pierde ori se reduce sau dacă prin vătămare apar necesităţi noi, cel vătămat este despăgubit printr-o rentă lunară în bani. Mărimea rentei se stabileşte în funcţie de evoluţia previzibilă şi conformă aşteptărilor raţionale a veniturilor celui vătămat.*

Potrivit art.1418 alin.(1),(2) Cod civil (în redacția până la 01.03.2019), „*în caz de vătămare a integrităţii corporale sau de altă vătămare a sănătăţii, autorul prejudiciului are obligaţia să compenseze persoanei vătămate salariul sau venitul ratat din cauza pierderii sau reducerii capacităţii de muncă, precum şi cheltuielile suportate în legătură cu vătămarea sănătăţii – de tratament, de alimentaţie suplimentară, de protezare, de îngrijire străină, de cumpărare a unui vehicul special, de reciclare profesională etc. Determinarea salariului (venitului) nerealizat din cauza vătămării integrităţii corporale sau altei vătămări a sănătăţii se efectuează conform legii".*

În conformitate cu prevederile art.196 alin.(1),(2) Codul muncii, „*în caz de vătămare a sănătăţii sau de deces al salariatului ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale, salariatului i se compensează salariul (venitul) nerealizat, precum şi cheltuielile suplimentare pentru reabilitarea medicală, socială şi profesională în legătură cu vătămarea sănătăţii, sau familiei defunctului i se compensează cheltuielile legate de deces. Mărimea şi condiţiile acordării garanţiilor şi compensaţiilor prevăzute la alin.(1) sunt stabilite de legislaţia în vigoare".*

Din sensul normelor enunțate rezultă, că reclamanta Spinei Daniela, ca persoană căreia i s-a cauzat vătămarea sănătății în proporție de ***** (conform certificatului de dizabilitate și capacitate de muncă seria CN nr.151608 din 22.10.2014) prin survenirea bolii profesionale în secția de ***** a Spitalului Raional Cahul, este în drept să pretindă

de la angajator salariul sau venitul nerealizat din cauza reducerii capacității de muncă, despăgubire printr-o rentă lunară în bani, care se stabilește în funcție de evoluția previzibilă și conformă așteptărilor raționale a veniturilor celui vătămat, precum și cheltuielile suplimentare pentru reabilitarea medicală, socială și profesională în legătură cu vătămarea sănătății.

14. Reclamanta Spinei Daniela la depunerea acțiunii a solicitat recuperarea în mod solidar de către IMSP ”Spitalul Raional Cahul” și Ministerul Sănătății a prejudiciului material cauzat în rezultatul survenirii și perpetuării bolii profesionale, începând cu 06 decembrie 2000 și până la 20 martie 2017, evaluat la suma de 104.739,07 lei, a unei rente viagere echivalente părții din salariu pe care l-ar fi primit dacă nu survenea boala profesională, echivalent a ***** din salariu pe care îl primește ***** angajată în secția ***** a Spitalului Raional Cahul, începând cu data de 21 martie 2017 până la schimbarea situației sau a procesului de dizabilitate, repararea prejudiciului moral evaluat la suma de 50 000 lei.

Având în vedere că Spinei Daniela la data contactării bolii profesionale era angajată a Spitalului județean Cahul (actual IMSP ”Spitalul Raional Cahul”), dar nu a Ministerului Sănătății, Colegiul judiciar ajunge la concluzia despre netemeinicia pretențiilor înaintate de Spinei Daniela față de Ministerul Sănătății, or din sensul normelor legal se atestă expres răspunderea angajatorului pentru compensarea persoanei vătămate a salariului (venitului) nerealizat din cauza reducerii capacității de muncă.

Conform art.1 al Legii privind modul de recalculare a sumei de compensare a pagubei cauzate angajaților în urma mutilării sau altor vătămări ale sănătății în timpul exercitării obligațiilor de serviciu nr.278 din 11 februarie 1999, „(*1) Prezenta lege stabilește modul de recalculare a sumei inițiale, stabilite conform legislației în vigoare, de compensare a pagubei cauzate persoanelor care și-au pierdut capacitatea de muncă în urma unui accident de muncă sau a unei boli profesionale, precum și persoanelor care au dreptul la recuperarea pagubei în cazul pierderii întreținătorului, ca mecanism permanent de recuperare, în baza salariului mediu lunar pe țară, a pierderilor suportate de acestea. (2) Prevederile prezentei legi sunt executorii pentru toate întreprinderile, instituțiile, organizațiile și alte persoane juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică*.

Art.2 al aceleași Legi stabilește, „(*1) În sensul prezentei legi, **suma inițială** de compensare a pagubei înseamnă o parte din salariul mediu lunar pe care persoana vătămată l-a avut în ultimele 12 luni calendaristice înainte de accidentul de muncă sau de constatarea bolii profesionale, calculată în funcție de procentul pierderii capacității de muncă. (2) În cazul când persoanei vătămate i s-a stabilit pensie de *****, suma inițială de compensare a pagubei se micșorează cu suma acestei pensii*”.

Art.3 din aceiași Lege statuează: „*Suma inițială de compensare a pagubei se calculează în conformitate cu actele normative în vigoare privind compensarea de către întreprinderi, instituții, organizații a pagubei cauzate angajaților în urma mutilării sau altor vătămări ale sănătății în timpul exercitării obligațiunilor de serviciu. Această sumă*

*se modifică ulterior numai în cazul schimbării procentului de pierdere a capacității de muncă sau al schimbării gradului de *****".*

Potrivit art.4 din aceiași Lege, "(*1) recalcularea sumei inițiale de compensare a pagubei se efectuează după cum urmează:* ***a) se determină coeficientul individual de recalculare****, egal cu raportul dintre salariul mediu lunar pe țară din anul precedent anului curent de plată a sumei de compensare a pagubei și salariul mediu lunar pe țară din anii ale căror luni au fost incluse în calculul salariului mediu din care s-a calculat suma inițială de compensare a pagubei. Coeficientul individual de recalculare se determină cu o precizie de până la patru unități după virgulă;* ***b) se determină suma curentă de compensare*** *a pagubei înmulțindu-se suma inițială de compensare a pagubei, stabilită după constatarea accidentului de muncă sau a bolii profesionale, cu coeficientul individual de recalculare. Noul cuantum al sumei de compensare se stabileşte în lei și bani. (2) Cuantumul salariului mediu lunar pe țară pentru anul precedent anului curent de plată, care se aplică la determinarea coeficientului individual de recalculare, se prezintă anual de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale spre a fi publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova*.

Iar, art.5 stabilește că, „***recalcularea sumei de compensare a pagubei în modul specificat la art.4 alin.(1) se efectuează anual, începând cu 1 aprilie, în cazul când salariul mediu lunar pe țară din anul precedent anului curent de plată depășește cu cel puțin 5 la sută salariul mediu lunar pe țară luat în calculul anterior al sumei de compensare****".*

Astfel, s-a constatat că în luna martie 2001 Spitalul Raional Cahul a achitat reclamantei Spinei Daniela indemnizația unică pentru pierderea capacității de muncă în urma bolii profesionale, în sumă de 27.648 lei, cât și îndemnizații lunare pentru perioada aprilie – decembrie 2001 în mărime de 155,70 lei (17,30 lei x 9 luni); în luna ianuarie 2002 indemnizație de 17,30 lei, luna februarie 2002 indemnizație lunară de 17,30 lei (f.d.202 vol.2).

Deși Comitetul executiv al Confederației Sindicatelor din Republica Moldova prin scrisoarea din 25 decembrie 2000 adresată directorului Spitalului județean Cahul a menționat că, în temeiul legislației în vigoare la acel moment întreprinderea este obligată să calculeze și să plătească ***** Spinei Daniela, lunar, după stabilirea pensiei cuvenite, despăgubirea materială începând cu luna decembrie 2000. Inițial Spitalul Raional Cahul a calculat și achitat reclamantei Spinei Daniela îndemnizație lunară, însă ulterior lunii februarie 2002, careva îndemnizații lunare nu au mai fost calculate și achitate acesteia.

Având în vedere că reclamanta Spinei Daniela a obținut dreptul la calcularea și achitarea indemnizației lunare pentru diminuarea capacității în muncă profesională sub imperiul legii în vigoare la data apariției dreptului - 07 decembrie 2000, același drept fiind reglementat și în normele în vigoare la data examinării cauzei, Colegiul judiciar consideră că pretențiile înaintate de Spinei Daniela cu privire la repararea prejudiciului material cauzat sănătății în rezultatul survenirii bolii profesionale, sunt întemeiate și urmează a fi admise parțial, pentru perioada de trei ani anteriori înaintării acțiunii în instanța de judecată și până la 31 octombrie 2023.

Drept urmare, este necesar de a încasa de la pârâtul IMSP ”Spitalul Raional Cahul” în beneficiul reclamantei Spinei Daniela plata despăgubirilor materiale (bănești) pentru prejudiciul material cauzat sănătății prin pierderea capacității de muncă ca urmare a bolii profesionale, pentru perioada 01 aprilie 2014 – 31 octombrie 2023.

Cuantumul plăților periodice lunare urmează a fi stabilit de către pârâtul IMSP ”Spitalul raional Cahul” în conformitate cu prevederile art.2-4 ale Legii privind modul de calculare a sumei de compensare a pagubei cauzate angajaților în urma mutilării sau a altor vătămări ale sănătății în timpul exercitării obligațiunilor de serviciu nr.278 din 11.02.1999, reieșind din suma inițială de compensare a pagubei la momentul constatării bolii profesionale (aprilie 2000), determinată cu aplicarea ca bază de calcul a salariului mediu lunar 147 lei 33 bani și cu nivelul pierderii capacității de muncă la *****, și cu recalcularea anuală a sumei inițiale de compensare, în cazul creșterii anual cu cel puțin 5% a salariului mediu lunar pe țară, prin raportare la coeficientul de creștere a salariului mediu lunar pe țară.

Argumentele apelantului IMSP ”Spitalul Raional Cahul”, precum că indemnizația unică conform legislației în vigoare se achită odată la survenirea bolii profesionale sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse. Or, dispozițiile Legii speciale nr.278 din 11.02.1999 stabilesc expres obligația angajatorului de a recalcula și achita reclamantei Spinei Daniela, ca persoană care și-a pierdut capacitatea de muncă în urma bolii profesionale, suma de compensare a pagubei.

Pentru perioada de după pronunțarea prezentei decizii, având în vedere dispozițiile art.607 alin.(2) Cod civil (în redacția până la 01.03.2019), care stabilește dreptul persoanei căreia i-a fost vătămată sănătatea cu survenirea reducerii capacității de muncă de a fi despăgubită printr-o rentă lunară în bani, Colegiul judiciar încasează de la IMSP ”Spitalul Raional Cahul” în beneficiul lui Spinei Daniela renta lunară viageră în contul despăgubirilor prejudiciului material cauzat sănătății prin pierderea capacității de muncă ca urmare a bolii profesionale, începând cu data 01 noiembrie 2023. Cuantumul plăților periodice lunare urmează a fi stabilit în conformitate cu prevederile articolelor 2-4 ale Legii nr.278 din 11.02.1999, prin recalcularea sumei inițiale de compensare a pagubei la momentul constatării bolii profesionale (aprilie 2000), în cazul creșterii anual cu cel puțin 5% a salariului mediu lunar pe țară, prin raportare la coeficientul de creștere a salariului mediu lunar pe țară. Reclamantei Spinei Daniela i-a fost stabilit g***** în proporție de ***** (capacitatea de muncă păstrată *****), f*****, în opinia instanței de apel dânsa este în drept să pretindă de la Spitalul Raional Cahul renta lunară viageră, chiar și în cazul stabilirii pensiei pentru dizabilitate, recalculată anual conform normelor legale.

Colegiul este în imposibilitate de a dispune adjudecarea sumelor bănești concretizate ale plăților periodice lunare cuvenite reclamantei Spinei Daniela, or calculele despăgubirilor prezentate de reclamanta Spinei Daniela (avocatul Cimpoi Ruslan) nu corespund metodologiei stabilită de lege și nu pot fi reținute, iar pentru realizarea unor calcule veridice ar fi necesare cunoștințe speciale ale unui specialist în domeniul contabilității. Niciuna din părți nu a prezentat instanței calcularea despăgubirilor materiale cuvenite reclamantei Spinei Daniela, care ar corespunde rigorilor stabilite de Legea nr.278 din 11.02.1999.

15. Referitor la prejudiciul moral recuperarea căruia este solicitată de Spinei Daniela din contul IMSP ”Spitalul Raional Cahul”, evaluat la suma de 50.000 lei, Colegiul judiciar consideră că prima instanță just a admis parțial pretenția reclamantei privitor la repararea prejudiciului moral prin încasare de la IMSP ”Spitalul Raional Cahul” a sumei prejudiciului moral evaluat la 10.000 lei, suficientă pentru a aplana suferințele morale ale reclamantei.

Art.1422 alin.(1),(2) Cod civil (în redacția până la 01.03.2019) stabilește, „ *în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferinţe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de legislaţie, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin echivalent bănesc. Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial”.*

Conform art.1423 alin.(1),(2) Cod civil (în redacția până la 01.03.2019), „*mărimea compensaţiei pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea suferinţelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie al autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această compensare poate aduce satisfacţie persoanei vătămate. (2) Caracterul şi gravitatea suferinţelor psihice sau fizice le apreciază instanţa de judecată, luînd în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, precum şi statutul social al persoanei vătămate”.*

Prima instanță a considerat că Spitalul Raional Cahul a adus atingere dreptului personal nepatrimonial al angajatei Spinei Daniela cu privire la inviolabilitatea corporală, respectiv dreptul acesteia la sănătate deplină.

La stabilirea mărimii prejudiciului moral instanța de fond a luat în considerație caracterul și gravitatea suferințelor morale cauzate, de faptul că reclamanta a suferit moral din cauza limitei la angajare, senzația neputinței aprofundării unor relații interpersonale datorită caracterului contagios al bolii cu consecința izolării de semeni, întristare şi depresie datorită imposibilității tratării depline şi caracterului viager al bolii. Or, finalitatea constatării și determinării prejudiciului moral rezidă în acordarea unei satisfacții echitabile menite să atenueze suferințele persoanei. Aici Colegiul mai reține că, la un interval de timp de 17 ani de la data constatării bolii profesionale și până la depunerea acțiunii în judecată, nivelul suferințelor morale este mult mai atenuat decât în perioada constatării bolii profesionale și tratamentului intensiv al acesteia.

16. Subsidiar, prima instanță prin aplicarea dispozițiilor art. 94 alin.(1) coroborat cu art.96 alin.(1), (1^1) Cod de procedură civilă, întemeiat a încasat de la IMSP ”Spitalul Raional Cahul” în beneficiul reclamantei Spinei Daniela cheltuielile de judecată suportate pentru asistența juridică în mărime de 5.000 lei și pentru obținerea probatoriului în mărime de 68,50 lei, care sunt considerate ca fiind reale, necesare și rezonabile ca mărime și confirmate prin documente justificative.

În conformitate cu prevederile art.94 alin.(1),(3) Cod de procedură civilă, „*(1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a*

fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului., (3) Prevederile alin.(1) şi (2) se aplică şi la repartizarea între părţi a cheltuielilor de judecată în instanţă de apel, în instanţă de recurs şi în cadrul revizuirii.”.

Art.96 alin.(1),(1^1) Cod de procedură civilă prevede, *„(1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. (1^1) Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.”.*

Conform bonului de plată din 26.03.2021 anexat la dosar, reclamanta Spinei Daniela a suportat la examinarea cauzei în instanța de apel cheltuieli de asistență juridică în mărime de 3.999,60 lei, cheltuieli care în viziunea instanței, ținând cont de specificul cauzei în speță, sunt reale, necesare și rezonabile (f.d.247 vol.II). Materialele cauzei atestă că avocatul Cimpoi Ruslan a prezentat referința la cererea de apel, a fost prezentă la ședințele de judecată. Conform bonului de plată din 09.06.2021 anexat la dosar, reclamanta Spinei Daniela a suportat la examinarea cauzei în instanța de recurs cheltuieli de asistență juridică în mărime de 3.000,71 lei (f.d.65 vol.III).

Astfel, cadrul legal procesual stabilește expres repartizarea cheltuielilor de judecată între părți și în cadrul instanței de apel, la verificarea legalității hotărârii primei instanțe, care de fapt a admis acțiunea reclamantei, cât și în cadrul instanței de recurs. Cheltuielile de asistență juridică se compensează părții care a fost reprezentată în judecată de un avocat, în cazul dat de avocatul Cimpoi Ruslan.

Din considerentele enunțate, se încasează de la IMSP ”Spitalul Raional Cahul” în beneficiul lui Spinei Daniela 7.000 lei, în contul compensării cheltuielilor de asistență juridică suportate pentru examinarea cauzei în ordine de apel și de recurs.

În baza celor expuse, potrivit prevederilor art.385 alin.(1) lit.a),c), 389-390 Cod de procedură civilă, Colegiul judiciar -

D E C I D E:

Se respinge cererea avocatului Cimpoi Ruslan cu privire la repunerea în termenul de depunere a apelului incident.

Se respinge apelul incident declarat de avocatul Cimpoi Ruslan în interesele reclamantei Spinei Daniela, ca fiind depus peste termen.

Se admite apelul declarat de pârâtul IMSP ”Spitalul Raional Cahul”.

Se casează parțial hotărârea Judecătoriei Cahul sediul central din 23 septembrie 2020, în partea dispozițiilor cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin vătămarea sănătății ca urmare a bolii profesionale, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, după cum urmează.

Se obligă IMSP ”Spitalul Raional Cahul” la calcularea și plata despăgubirilor materiale (bănești) în beneficiul lui Spinei Daniela pentru prejudiciul material cauzat sănătății prin pierderea capacității de muncă ca urmare a bolii profesionale, pentru perioada 01 aprilie 2014 – 31 octombrie 2023, cuantumul plăților periodice lunare fiind

stabilit în conformitate cu prevederile articolelor 2-4 ale Legii privind modul de calculare a sumei de compensare a pagubei cauzate angajaților în urma mutilării sau a altor vătămări ale sănătății în timpul exercitării obligațiunilor de serviciu nr.278-XIV din 11.02.1999, reieșind din suma inițială de compensare a pagubei la momentul constatării bolii profesionale (aprilie 2000) determinată cu aplicarea ca bază de calcul a salariului mediu lunar 147 lei 33 bani și cu nivelul pierderii capacității de muncă la *****, și cu recalcularea anuală a sumei inițiale de compensare, în cazul creșterii anual cu cel puțin 5% a salariului mediu lunar pe țară, prin raportare la coeficientul de creștere a salariului mediu lunar pe țară.

Se obligă IMSP ”Spitalul Raional Cahul” la calcularea și plata periodică în beneficiul lui Spinei Daniela a rentei lunare viagere în contul despăgubirilor materiale pentru prejudiciul material cauzat sănătății prin pierderea capacității de muncă ca urmare a bolii profesionale, începând cu data 01 noiembrie 2023, cuantumul plăților periodice lunare fiind stabilit în conformitate cu prevederile articolelor 2-4 ale Legii nr.278-XIV din 11.02.1999, prin recalcularea sumei inițiale de compensare a pagubei la momentul constatării bolii profesionale (aprilie 2000), în cazul creșterii anual cu cel puțin 5% a salariului mediu lunar pe țară, prin raportare la coeficientul de creștere a salariului mediu lunar pe țară.

În rest hotărârea Judecătoriei Cahul sediul central din 23 septembrie 2020, în partea soluționării pretenției cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin vătămarea sănătății ca urmare a bolii profesionale pentru perioada 07.12.2000 - 01.04.2014, repararea prejudiciului moral și repartizarea cheltuielilor judiciare, se menține.

Se încasează de la IMSP ”Spitalul Raional Cahul” în beneficiul lui Spinei Daniela 7.000 (șapte mii) lei, în contul compensării cheltuielilor de asistență juridică suportate pentru examinarea cauzei în ordine de apel și de recurs.

Decizia este definitivă, dar cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiţie, în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale.

Preşedintele şedinţei, judecător Vitalie Movilă

Judecătorii Natalia Bondarenco

Serghei Pilipenco